

Värmdö kommun

134 81 Gustavsberg

[08-570 470 00](tel:08-57047000)

varmdo.kommun@varmdo.se

www.varmdo.se

Taxa för kultur- och fritidsnämnden

Biblioteksavgifter

Diarienummer	2025KOFN/0184
Gäller från	20260401
Fastställd av	Kommunfullmäktige 2024-11-06 § 272
Reviderad	
Uppräkning av taxa	4,6 procent (PKV oktober 2024)
Implementeras av	Kultur- och fritidskontoret
Framtaget av	Kultur- och fritidskontoret

1. Taxebestämmelser

1.1 Allmänna bestämmelser

Kommuner får som huvudregel ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller enligt 2 kap 5 § kommunallagen (2017:725). Om det är fråga om tjänster eller nyttigheter som kommunerna är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.

Självkostnadsprincipen i 2 kap 6 § kommunallagen (KL) innebär att kommuner inte får ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som tillhandahålls.

Retroaktivitetsförbudet enligt 2 kap 4 § KL innebär att kommunen inte får fatta beslut med tillbakaverkande kraft som är till nackdel för medborgarna, om det inte finns synnerliga skäl. Detta innebär att kommunfullmäktiga ska ha fattat beslut om taxor och avgifter innan de tillämpas.

Likställighetsprincipen i 2 kap 3 § KL innebär att kommuner ska behandla sina medlemmar lika om de inte finns sakliga skäl för annat.

Likställighetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter.

1.2 Bestämmelser för taxa inom biblioteksverksamheten

Enligt svensk lag får en kommun inte ta ut avgifter för tillgång till grundläggande biblioteksverksamhet. Denna rätt är reglerad i bibliotekslagen (2013:801). Enligt 2 § i bibliotekslagen 6 § säger att det ska finnas ett folkbibliotek i varje kommun. 9 § säger att det ska vara avgiftsfritt, förutom

- ersättning för kostnader för porto, fotokopiering och andra liknande tjänster
- avgift för de fall där låntagare inte inom avtalad tid lämnar tillbaka det som de har lånat

Däremot kan en kommun, i vissa fall, ta ut avgifter för tjänster som inte omfattas av den grundläggande biblioteksverksamheten. Detta kan till exempel inkludera:

- kopiering och utskrifter
- förseningsavgifter för sena återlämningar
- andra tjänster som går utöver tillgången till litteratur och information

Kommuner kan fastställa dessa taxor enligt kommunallagen (2017:725), där principen om självkostnad regleras. Enligt 2 kap. 5 § kommunallagen kan en kommun ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter, så länge de är kopplade till verksamhetens självkostnadsprincip, vilket innebär att avgiften inte får överstiga kommunens kostnader för att tillhandahålla tjänsten.

2. Tillämpning av taxor och avgifter inom kultur- och fritidsnämnden

Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad två år före det år taxan börjar gälla. Inför 2026 används PKV för oktober 2024.

2.1 Uppräkning och ändring av taxa

Kultur- och fritidsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen för taxor inom biblioteksverksamheten med PKV oktober månad två år före det år taxan börjar gälla. Beslut om justering av taxan på annat sätt än med index tas av kommunfullmäktige.

2.2 Betalningsskyldighet och betalning

Betalning ska ske till Värmdö kommun inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Om betalning inte sker inom angiven tid debiteras dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635).

2.3 Överklagande

Kommunfullmäktiges beslut att anta taxan kan överklagas i den ordning som gäller för laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725).

Kommunens beslut att ta ut en avgift i det enskilda fallet kan överklagas i den ordning som anges i förvaltningslagen (2017:900).

2.4 Begrepp och definitioner

Prisindex kommunal verksamhet, eller PKV, är ett mått på prisutvecklingen sammantaget i kommunerna och används för att räkna om kostnadsutvecklingen i löpande priser till fasta priser. PKV tas fram genom att priserna för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris. Indexet tas fram av Sveriges kommuner och regioner (SKR).

2.5 Taxa för biblioteksavgifter

Avgifterna avser beställningar av media, förseningsavgifter samt ersättningsavgifter för media som inte återlämnats eller är förstörda. Även taxa för kopiering och utskrifter på kommunens kopieringsmaskin i biblioteket ingår. Likaså ingår en maxavgift för program och evenemang.

Beställningsavgifter

Undantagna från beställningsavgift är barn och ungdomar under 18 år. Vid beställning av talböcker utgår ingen beställningsavgift.

Beställningsavgifter	Kronor
Fjärrlån, dvs lån från bibliotek utanför kommunen	45
Utlandsbeställning, minsta kostnad	165
Kopior från universitet och högskola. Minsta avgift, därefter självkostnadspris	55

Förseningsavgifter

Som låntagare är man ansvarig att lämna tillbaka lån i tid. Det gäller även om man inte har fått en påminnelse från biblioteket via sms eller e-post.

Förseningsavgiften räknas från första dagen efter återlämningsdatumet.

Avgifter drabbar enbart vuxna över 18 år som tillhör låntagarkategorin ”vanlig” som lånat media kodat som ”vuxenmedia”. Således betalar inte barn och ungdomar under 18 år någon förseningsavgift. Gäller även lärare, förskolor och dagbarnvårdare. Vid försening av talböcker utgår ingen förseningsavgift.

Förseningsavgifter	Kronor
DVD-film, per film och per försenad dag	2
14-dagarslån, per exemplar och per försenad dag	5
Övriga medier, per exemplar samt per försenad dag (inklusive tidskrifter, TV- och datorspel)	2
Maximal avgift per återlämnat exemplar	380

Ersättningsavgifter

Om låntagare inte lämnar tillbaka, har tappat bort det som lånats eller om det som lånats har förstörts, behöver man betala ersättningsavgift. Låntagaren betalar mediets egentliga pris om värdet överstiger avgiften. Låntagaren har inte rätt att få återbetalning om mediet senare hittas och återlämnas. Denna får inte heller på egen hand skaffa ett nytt exemplar som ersättning.

Barn och ungdomar under 18 år och lärare/förskolelärare betalar inga ersättningsavgifter (undantag för TV- och datorspel). Vårdnadshavare ska dock meddela biblioteket om media har förlorats eller blivit förstört.

Detsamma gäller för lärare, förskolepersonal och dagbarnvårdare.

Ersättningsavgifter	Kronor
Vuxenmedia, allmänt per exemplar	330

Pocket per exemplar	85
Förkommen fjärrlånad media, lägsta nivå	525
Tidskrifter per exemplar	85
CD-skiva per exemplar	220
DVD och TV-/datorspel per exemplar	660
Förlorat lånekort, vuxna	20
Räkningsutskick, administrationsavgift	50

Övriga avgifter

Avgifter för kopiering	Kronor
Kopia A4 svart/vit, per sida ¹	3
Kopia A4 svart/vit, dubbelsidig	6
Kopia A4 färg, per sida	6
Kopia A4 färg, dubbelsidig	12
Kopia A3 svart/vit, per sida	8
Kopia A3 svart/vit, dubbelsidig	16
Kopia A3 färg, per sida	12
Kopia A3 färg, dubbelsidig	24
Avgift för program	
Maxavgift per person för program och evenemang	50

¹ Barn och ungdomar under 18 kopierar fem sidor gratis.